

УДК 657.372.01

**СТАТИСТИЧНА ЗВІТНІСТЬ ЯК
ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЙНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОЩУВАННЯ
ЕНЕРГЕТИЧНИХ КУЛЬТУР
В УКРАЇНІ ©**

І.М. ЛЕПЕТАН,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри бухгалтерського
обліку,

Н.Г. ЗДИРКО,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри аудиту та
державного контролю,
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)

Стаття присвячена дослідженню інформаційного забезпечення вирощування енергетичних культур в Україні. Виокремлено фактори, які зумовлюють перехід від використання традиційних до відновлюваних джерел енергії, а також чинники, які сприяють досягненню Україною енергонезалежності. Визначено переваги вирощування енергетичних культур, які сформовано за екологічними, соціальними та економічними напрямками. Виокремлено обставини, які перешкоджають ефективному впровадженню біотехнологій в Україні. Розглянуто приклади інструментів стимулювання вирощування енергетичних культур в країнах Європейського Союзу, а також наведено особливості механізмів підтримки держави у вирощуванні енергетичних культур. Наведено науково обґрунтовану класифікацію енергетичних культур, яка сприятиме підвищенню інформативності бухгалтерського обліку та звітності щодо показників витрат та доходів, пов'язаних з вирощуванням таких культур. Висвітлені проблемні аспекти розкриття інформації щодо вирощування енергетичних культур, а також фінансового стимулювання розвитку біоенергетики з боку держави. Внесено пропозиції щодо підвищення інформативності статистичної звітності у частині вирощування енергетичних культур. Визначено перспективи успішного розвитку ринку біопалива в Україні, а також шляхи забезпечення енергетичної, продовольчої та екологічної безпеки України.

Ключові слова: енергетичні культури, біоенергетика, біомаса, біологічне паливо, біоетанол, біоресурси, відновлювані джерела енергії, статистична звітність, державна підтримка, фінансове стимулювання.

Рис. 2. Табл. 2. Літ. 9.

Постановка проблеми. Негативний вплив людства на навколишнє природне середовище, антропогенна діяльність людини та інтенсивні методи виробництва поряд з постійним зростанням чисельності населення на планеті, а відтак, і безперервним зростанням попиту на паливо зумовлює необхідність заміщення його відновлюваними видами палива. З огляду на зростання глобального дефіциту ресурсів особливого стратегічного значення набуває одержання енергії саме з біологічного палива. Для одержання рослинної біомаси вирощують близько 20 видів енергетичних культур, тобто рослин, які використовують безпосередньо як паливо,

© **І.М. ЛЕПЕТАН, Н.Г. ЗДИРКО, 2018**

або для виробництва біопалива. У процесі оцінювання показників щодо вирощування та використання енергетичних культур на рівні держави ключова роль відводиться інформуванню. Статистична звітність є джерелом формування достовірної, релевантної, повної інформаційної бази, на підставі якої здійснюється процес управління в галузі біоенергетики як на мікро-, так і на макрорівнях. Однак вважаємо, що форми статистичної звітності потребують удосконалення в частині розширення переліку енергетичних культур, а також державного стимулювання вирощування сировинної бази для виробництва біопалива в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Висвітлення особливостей вирощування та використання продукції рослинництва на енергетичні потреби та розвитку виробництва біопалив здійснили О. Бородіна, Г. Гелетуха [7], Г. Калетнік [4], О. Климчук [3], С. Олійнічук, І. Прокопа, О. Прутська, Н. Пришляк [6], М. Роїк, П. Саблук, К. Сокольникова [1], Станько Т [5], О. Шпикуляк, О. Шпичак, Т. Чайка [2], І. Яснолоб [2] та інші. Проте питання інформаційного забезпечення вирощування та використання енергетичних культур при виробництві біопалив для забезпечення енергетичної незалежності України потребують подальших досліджень.

Формулювання цілей статті. Обґрунтування екологічних та соціально-економічних переваг вирощування енергетичних культур, дослідження інформаційного забезпечення в частині державного стимулювання розвитку біоенергетики, а також надання пропозицій щодо підвищення інформативності звітності для потреб управління на мікро- та макрорівнях.

Виклад основного матеріалу дослідження. Більшість європейських країн, за останнє десятиліття, вдвічі зменшили використання традиційних джерел енергії – газу, вугілля та електрики і перейшли на біопаливо. Наприклад, Фінляндія планує до 2020 року на 100% застосовувати біоресурси як для підприємств, так і для населення. В Україні використовується менше 10% біоенергії: недостатньо використовується потенціал у виробництві біоетанолу, твердого палива [1].

Як вважає Чайка Т.О., альтернативна енергетика – необхідність для бізнесу й населення [2, с. 28]. Із 32 млн га сільськогосподарських земель близько 4 млн га малородючих, які можна задіяти для вирощування саме енергетичних культур (міскантуса гігантського, свічграсу (проса лезоподібного), салікса (верби енергетичної), топінамбура, тополі). Так при вирощуванні на 1 млн га енергетичних культур і середній їх врожайності 11,5 млн т/рік можна замінити до 5,5 млрд м³ газу в рік. Таким чином, потенційно Україна може замінювати енергетичними культурами близько 20 млрд м³ газу, що сприятиме досягненню енергонезалежності [2, с. 28].

Як вважає Климчук О.В., використання відновлюваних джерел енергії, в першу чергу біомаси, є актуальним для України, оскільки дозволяє зменшити її залежність від імпортованих енергоносіїв та підвищити економіко-енергетичну безпеку [3, с. 24].

Вирощування енергетичних культур дає можливість вирішити екологічні та соціально-економічні проблеми розвитку регіонів (рис.1).

Використання сільськогосподарської продукції для виробництва енергії сприятиме збільшенню обсягів споживання власних, відносно дешевих відновлюваних енергоресурсів для задоволення потреб як сільських домогосподарств, так і агропромислового комплексу в цілому; створяться умови для розвитку середньо- та дрібнотоварних форм господарювання на селі, які завдяки кооперації можуть бути повноправними та ефективними гравцями на біоенергетичному ринку [3, с. 34].

Рис. 1. Переваги вирощування енергетичних культур

Джерело: побудовано на основі [1]

Однак, поряд із беззаперечними вигодами вирощування енергетичних культур існують обставини, які перешкоджають розвитку саме цього виду господарювання. До них можна віднести:

- 1) відсутність державного фінансового стимулювання розвитку біоенергетики;
- 2) відсутність сприятливих механізмів (субсидій, пільг) для виробників обладнання з отримання біопалива;
- 3) недостатньо розвинений ринок біомаси та біопалива;
- 4) відсутність сприятливих умов для залучення іноземних інвестицій.

У країнах Європейського Союзу існують різні механізми стимулювання вирощування енергетичних культур.

Підтримуємо позицію Калетніка Г.М. у тому, що розвиток внутрішнього споживання біопалив, як свідчить європейський досвід, практично неможливий без державної підтримки та створення економічних стимулів для використання відновлювальних ресурсів [4, с. 10].

Станько Т.М. також вважає, що ні в одній країні світу біоенергетика не стала б рентабельною без державної підтримки та скоординованої роботи енергетиків, лісового та сільського господарства [5, с. 82].

Використанню біомаси у якості джерела для виробництва біопалива приділяють велику увагу в Німеччині, Польщі, Швеції, Данії [6, с. 14].

Інструменти стимулювання вирощування енергетичних культур в країнах Європейського Союзу наведено у табл. 1.

Інструментами стимулювання вирощування енергетичних культур у країнах Європейського Союзу є “зелений” тариф на електроенергію з біомаси/біогазу та субсидія на гектар площі під енергетичними культурами [5, с. 83].

Таблиця 1

Інструменти стимулювання вирощування енергетичних культур в країнах Європейського Союзу

Країни	Стимули
Австрія	Великий ринок для біопалив, у т.ч. гранул
Великобританія	Обмежені ресурси деревної біомаси
Данія	Високі ціни на біомасу
Іспанія	Великий потенціал земель, доступних для вирощування енергокультур
Італія	Реформа цукрової галузі
Німеччина	Стимулювання виробництва біогазу для подачі в мережу; стимулювання виробництва біопалив 2-го покоління
Польща	Законодавство з виробництва електроенергії з біомаси (стимулювання використання сільськогосподарської біомаси)
Румунія	Є значні площі, доступні для вирощування енергокультур
Фінляндія	Великий ринок/попит на біомасу
Франція	Фонд для проведення реформи цукрової галузі; акцент на очистці стічних вод і захисті водоносних горизонтів
Швеція	Податок на викиди CO ₂ ; великий ринок/попит на біомасу

Джерело: [5, с. 83]

У рамках Єдиної соціальної політики Європейського Союзу з 2013 р. існує зобов'язання фермерів, які володіють більше 15 га орних земель, не менше 5% відповідних площ виділяти для вирощування енергетичних культур, але без застосування хімічних добрив та пестицидів [5, с. 83].

Також держава повинна спрямовувати кошти на проведення досліджень у галузі біотехнологій та біоенергетики.

Політика Європейського Союзу у галузі наукових досліджень та інновацій включає Стратегічний план енерготехнологій, у межах програми якого близько 5,8 млрд євро виділяється на дослідження технологій, які забезпечують екологічно чисту та ефективну поставку енергії [7].

В Україні проводяться наукові дослідження в галузі біоенергетичних технологій, які здійснюються відомими науковцями, висококваліфікованими фахівцями та працівниками науково-виробничих та навчальних структур, що входять до складу ННВК “Всеукраїнський науково-навчальний консорціум” і чий внесок у розвиток сучасної національної біоенергетики є надважливим, проте недостатньо оціненим державою в сучасних реаліях [4, с. 10].

Незважаючи на поширення вирощування енергетичних культур, на сьогодні не існує їх загальноприйнятої класифікації (рис. 2).

Науково обґрунтована класифікація енергетичних культур сприятиме підвищенню інформативності бухгалтерського обліку та звітності щодо показників витрат та доходів, пов'язаних з вирощуванням таких культур.

Варто зазначити, що інформація щодо обсягів виробництва продукції рослинництва (в т.ч. енергетичних культур), її руху, а також структури собівартості за її видами наведена у формі державного статистичного спостереження “Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств” (№ 50 с.-г.).

Однак підприємства малих форм господарювання складають Звіт про витрати на виробництво продукції сільського господарства (№ 2-ферм), розділи якого не уніфіковані з розділами форми № 50 с.-г. та не розкривають інформації щодо складу витрат на вирощування енергетичних культур, а також показників щодо руху продукції рослинництва.

Рис. 2. Класифікація енергетичних культур

Джерело: побудовано на основі [2, с. 30]

Виходить, що органи статистики узагальнюють інформацію, яку надає частина господарств (за ф. 50 с.-г.), а дані більшості фермерських господарств (складають статистичну звітність за ф. № 2-ферм) ігноруються. Відсутність даних за видами продукції в формі № 2-ферм перешкоджає в подальшому здійснювати аналіз обсягів

виробництва та реалізації тієї чи іншої продукції. Звідси випливає, що на рівні держави не простежуються чіткі та достовірні дані щодо виробництва тієї чи іншої продукції (в т.ч. енергетичних культур).

Саме тому пропонуємо уніфікувати розділи щодо розкриття інформації про виробництво продукції, які мають містити статистичні форми, а також доповнити перелік продукції рослинництва енергетичними культурами із метою узагальнення інформації щодо забезпечення біоенергетичної галузі сировинними ресурсами на рівні регіонів та держави в цілому.

Наказами “Про затвердження форми державного статистичного спостереження № 50-сг (річна) “Звіт про основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств” від 06.06.2017 р. № 127 [8] та “Про затвердження форми державного статистичного спостереження № 2-ферм (річна) “Звіт про витрати на виробництво продукції сільського господарства (робіт, послуг)” від 21.07.2017 № 193 [9] внесені зміни що стосуються скасування розділів щодо державної підтримки.

На нашу думку, враховуючи досвід країн Європейського Союзу щодо стимулювання вирощування енергетичних культур, та в цілях прийняття управлінських рішень для підвищення біоенергетичного потенціалу України, варто було б відобразити дані про фінансову підтримку виробництва продукції рослинництва (в т.ч. енергетичних культур) та продукції тваринництва. Розділ, запропонований для внесення до форм статистичної звітності, наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Запропонована структура розділу “Державна підтримка” у формах статистичної звітності

Напрями підтримки за видами	Код рядка	Форми державної підтримки, тис. грн		
		Дотації	Субсидії	Пільгове оподаткування
А	Б	В	Г	Д
1. ГАЛУЗЕВА ПІДТРИМКА	6100			
<i>Державна підтримка галузі рослинництва, в т.ч.</i>	6110			
Підтримка виробництва продукції рослинництва:	6111			
<i>зернових</i>	6112			
<i>ріпаку</i>	6113			
<i>соняшнику</i>	6114			
<i>кукурудзи</i>	6115			
<i>цукрових буряків</i>	6116			
...				
<i>інші</i>	6119			
Підтримка садівництва та виноградарства	6120			
Державна підтримка розвитку хмелярства	6130			
<i>Державна підтримка галузі тваринництва, в т.ч.</i>	6140			
Підтримка виробництва продукції тваринництва:	6150			
<i>ВРХ</i>	6151			
<i>свиней</i>	6152			
<i>птиця</i>	6153			
<i>молока</i>	6154			
...				
<i>інші</i>	6159			

Продовження табл. 2

<i>A</i>	<i>Б</i>	<i>В</i>	<i>Г</i>	<i>Д</i>
Підтримка відтворення водних живих ресурсів	6160			
2. КРЕДИТНА ПІДТРИМКА	6200			
Часткова компенсація вартості кредитів	6210			
За іншими напрямками	6220			
ТЕХНІЧНА ПІДТРИМКА	6300			
Придбання техніки вітчизняного виробництва	6310			
Придбання біоенергетичного обладнання	6320			
За іншими напрямками	6330			
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНА ПІДТРИМКА	6400			
Селекція в рослинництві	6410			
Селекція в тваринництві та птахівництві	6420			
Наукові дослідження в галузі біотехнологій	6430			
За іншими напрямками	6440			
РАЗОМ				

Джерело: розробка авторів

Для успішного розвитку ринку біопалива в Україні пропонується ввести часткове покриття державою відсоткових ставок кредитів або ж субсидування енергетичних плантацій, а також здійснити відповідне фінансування із державного бюджету [5, с. 85].

Запропоновані зміни даватимуть можливість оцінити державну підтримку не тільки сільськогосподарського виробництва, а й дієвість інструментів щодо стимулювання вирощування енергетичних культур на мікро- та макрорівнях.

Доцільним, на нашу думку, є передбачення висвітлення даної інформації для несільськогосподарських підприємств, які займаються власне вирощуванням виключно енергетичних культур.

Одним із важливих питань є відсутність енергетичних культур у класифікаторі сільськогосподарських культур [5, с. 83]. Наразі лише енергетична верба як технічна культура включена у класифікатор. У певний момент це може зумовити юридичні проблеми для виробників. Часто трапляється так, що виробникам енергетичних культур необхідно сплатити ПДВ при оформленні відносин з інвестором, тоді як вони не виробили ніякої продукції. Така ситуація зумовлена тим, що продукцією вважаються саджанці, які вирощені для закладки нових плантацій. Ще однією ключовою проблемою є те, що виробник енергетичних культур не вважається сільськогосподарським виробником і не має відповідних пільг до того часу, поки не здійснено першого продажу урожаю [5, с. 83].

Як вважає Калетнік Г.М., Україна має достатню кількість малопродуктивних земель для ефективного вирощування біоенергетичних рослин, сировинну базу для виробництва біопалив та їх використання для отримання теплової та електричної енергії. Необхідним є запровадження ефективної системи інноваційно-інвестиційного забезпечення, соціально-економічного стимулювання розвитку біоенергетики, зокрема шляхом визначення та інвентаризації земель, які можуть використовуватися для вирощування біоенергетичних культур, здійснення оцінки потенціалу біомаси в країні та стимулювання сталого виробництва біомаси та біопалив. Важливим також є створення інформаційно-аналітичного центру з питань просування біоенергетики та інформування населення, створення мережі полігонів для відпрацювання технологій вирощування та отримання насіння і садівного матеріалу біоенергетичних культур [4, с. 14].

Для забезпечення енергетичної, продовольчої та екологічної безпеки України необхідно: стимулювати малий і середній бізнес субсидіюванням їхньої діяльності; забезпечити часткове відшкодування державою відсоткових ставок комерційних банків для фермерів, які вирощують енергетичні культури; субсидіювати внутрішні ціни на газ для населення; забезпечити державну підтримку наукових досліджень та інноваційної діяльності у галузі вдосконалення нових технологій вирощування, перероблення біосировини й розробки науково обґрунтованої стратегії розвитку сектору біоенергетики, яка б враховувала усі фактори енергетичної безпеки [2, с. 33].

Висновки. Вирощування енергетичних культур із метою забезпечення енергетичної незалежності України та використання їх у цілях виробництва біопалива є перспективним напрямом, однак потребує удосконалення правового забезпечення, впровадження інноваційних технологій та фінансового стимулювання із боку держави. Одним із шляхів отримання належної інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень на рівні держави, є статистична звітність для різних форм господарювання, яка потребує доопрацювання в частині розширення переліку продукції рослинництва (в тому числі енергетичних культур), а також напрямків та форм державної підтримки вирощування сировини для виробництва біопалива. Удосконалення статистичної звітності сприятиме підвищенню інформативності даних щодо розвитку біоенергетики, а також уможливить її узагальнення на мікро- та макрорівнях.

Список використаних джерел

1. Сокольникова К.А. Є в нас замість вугілля, газу і дров – енергетичні культури [Електронний ресурс]. / К.А. Сокольникова. – Режим доступу: <http://agroportal.ua>.
2. Чайка Т.О. Еколого-соціо-економічні переваги вирощування енергетичних культур / Т.О. Чайка, І.О. Яснолоб // Економіка АПК. – 2017. – № 12. – С. 28-34.
3. Климчук О.В. Специфіка розвитку галузі рослинництва та особливості формування сировинної бази для виробництва біопалив в Україні / О.В. Климчук // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2017. – № 6. – С. 24-37.
4. Калетнік Г.М. Інвестиційно-інноваційне забезпечення вирощування біоенергетичних культур та виробництва біопалив / Г.М. Калетнік, Г.С. Гончарук, Ю.В. Довгань // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2017. – № 1. – С. 7-18.
5. Станько Т.М. Стимулювання вирощування екологічно ефективних енергетичних культур / Т.М. Станько // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. – 2016. – Вип. 16 (4). – С. 81-85.
6. Пришляк Н.В. Енергетична верба – перспективна альтернативна культура для отримання біопалива / Н.В. Пришляк, Я. В. Волошина // Біоенергетика. – 2014. – № 1. – С. 14.
7. Гелетуша Г.Г. Сучасний стан та перспективи розвитку біоенергетики в Україні / Г.Г. Гелетуша, Т.А. Желєзна, О.В. Трибой. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uabio.org>.
8. Про затвердження форми державного статистичного спостереження № 50-сг (річна) “Звіт про основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств”: Наказ Державної служби статистики України від 06.06.2017 р. № 127.
9. Про затвердження форми державного статистичного спостереження № 2-ферм (річна) “Звіт про витрати на виробництво продукції сільського господарства (робіт, послуг)”: Наказ Державної служби статистики України від 21.07.2017 № 193.

Список використаних джерел у транслітерації/References

1. Sokolnykova K.A. Ye v nas zamist vuhillia, hazu i drov – enerhetychni kultury [Elektronnyi resurs]. / K.A. Sokolnykova. – Rezhym dostupu: <http://agroportal.ua>.
2. Chaika T.O. Ekoloho-sotsio-ekonomichni perevahy vyroshchuvannia enerhetychnykh kultur / T.O. Chaika, I.O. Yasnob // Ekonomika APK. – 2017. – № 12. – Pp. 28-34.
3. Klymchuk O.V. Spetsyfika rozvytku haluzi roslynnytstva ta osoblyvosti formuvannia syrovynnoi bazy dlia vyrobnytstva biopalyv v Ukraini / O.V. Klymchuk // Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky. – 2017. – № 6. – Pp. 24-37.
4. Kaletnik H.M. Investytsiino-innovatsiine zabezpechennia vyroshchuvannia bioenerhetychnykh kultur ta vyrobnytstva biopalyv / H.M. Kaletnik, H.S. Honcharuk, Yu.V. Dovhan // Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky. – 2017. – № 1. – Pp. 7-18.
5. Stanko T.M. Stymuliuvannia vyroshchuvannia ekolohichno efektyvnykh enerhetychnykh kultur / T.M. Stanko // Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Ser. : Ekonomichni nauky. – 2016. – Vyp. 16 (4). – Pp. 81-85.
6. Pryshliak N.V. Enerhetychna verba - perspektyvna alternatyvna kultura dlia otrymannia biopalyva / N.V. Pryshliak, Ya.V. Voloshyna // Bioenerhetyka. – 2014. – № 1. – P. 14.
7. Heletukha H.H. Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku bioenerhetyky v Ukraini / H.H. Heletukha, T.A. Zheliezna, O.V. Tryboi. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://uabio.org>.
8. Pro zatverdzhennia formy derzhavnoho statystychnoho sposterezhennia № 50-sh (richna) “Zvit pro osnovni ekonomichni pokaznyky roboty silskohospodarskykh pidpriemstv”: Nakaz Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy vid 06.06.2017 r. № 127.
9. Pro zatverdzhennia formy derzhavnoho statystychnoho sposterezhennia № 2-ferm (richna) “Zvit pro vytraty na vyrobnytstvo produktsii silskoho gospodarstva (robit, posluh)”: Nakaz Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy vid 21.07.2017 № 193.

**ANNOTATION
STATISTICAL REPORTING AS A SOURCE OF INFORMATION SUPPORT
FOR GROWING ENERGY CROPS IN UKRAINE**

LEPETAN Inna,
Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor of Accounting Department,

ZDYRKO Nataliya,
Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor of Audit and State Control Department,
Vinnitsia National Agrarian University
(Vinnitsia)

The article is devoted to research of informational support of growing energy crops in Ukraine. The factors that determine the transition from using traditional sources to renewable energy sources, as well as factors that would contribute to Ukraine's energy independence, are identified. The advantages of cultivating energy crops, due to ecological, social and ecological factors, are determined. The circumstances that impede the effective implementation of biotechnology in Ukraine are highlighted. Examples of instruments for stimulating the cultivation of energy crops in the countries of the European Union are

considered, the peculiarities of the mechanisms of state support of cultivation of energy crops are presented. The scientifically grounded classification of energy crops is presented, which will rise the information provision of accounting and reporting on the indicators of costs and revenues associated with the cultivation of those crops. Problematic aspects of the disclosure of information concerning the cultivation of energy crops, as well as the financial stimulation of bioenergy development by the state are highlighted. Proposals for improving the information provision of statistical reporting in growing energy crops are made. The prospects of successful development of biofuel market in Ukraine, as well as ways of ensuring energy, food and ecological safety of Ukraine are determined.

Keywords: energy cultures, bioenergetics, biomass, biological fuel, bioethanol, bioresources, renewable energy sources, statistical reporting, state support, financial incentives.

Fig. 2. Table. 2. Lit. 9.

АННОТАЦИЯ СТАТИСТИЧЕСКАЯ ОТЧЕТНОСТЬ КАК ИСТОЧНИК ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ВЫРАЩИВАНИЯ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ КУЛЬТУР В УКРАИНЕ

*ЛЕПЕТАН Инна Михайловна,
кандидат экономических наук, доцент,
доцент кафедры бухгалтерского учёта,*

*ЗДЫРКО Наталия Григорьевна,
кандидат экономических наук, доцент,
доцент кафедры аудита и государственного контроля,
Винницкий национальный аграрный университет
(г. Винница)*

Статья посвящена исследованию информационного обеспечения выращивания энергетических культур в Украине. Выделены факторы, которые обуславливают переход от использования традиционных источников к возобновляемым источникам энергии, а также факторы, способствующие достижению Украиной энергонезависимости. Определены преимущества выращивания энергетических культур, которые сформированы по экологическим, социальным и экологическим направлениям. Выделены обстоятельства, которые препятствуют эффективному внедрению биотехнологий в Украине. Рассмотрены примеры инструментов стимулирования выращивания энергетических культур в странах Европейского Союза, а также приведены особенности механизмов поддержки государства в выращивании энергетических культур. Приведенная научно обоснованная классификация энергетических культур, которая будет способствовать повышению информативности бухгалтерского учёта и отчетности по показателям затрат и доходов, связанных с выращиванием таких культур. Освещены проблемные аспекты раскрытия информации по выращиванию энергетических культур, а также финансового стимулирования развития биоэнергетики со стороны государства. Внесены предложения по повышению информативности статистической отчетности в части выращивания энергетических культур. Определены перспективы успешного развития рынка биотоплива в Украине, а также пути обеспечения энергетической, продовольственной и экологической безопасности Украины.

Ключевые слова: энергетические культуры, биоэнергетика, биомасса, биологическое топливо, биоэтанол, биоресурсы, возобновляемые источники энергии, статистическая отчетность, государственная поддержка, финансовое стимулирование.

Табл. 2. Рис. 2. Лит. 9.

Інформація про авторів

ЛЕПЕТАН Інна Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна 3, e-mail: lepetan_inna@i.ua).

ЗДИРКО Наталія Григорівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри аудиту та державного контролю, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: Natashka26@i.ua).

LEPETAN Inna – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Accounting Department, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, 3, Soniachna Str., e-mail: lepetan_inna@i.ua).

ZDYRKO Nataliya – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Audit and State Control Department, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, 3, Soniachna Str., e-mail: Natashka26@i.ua).

ЛЕПЕТАН Інна Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського учёта, Вінницький національний аграрний університет (21008, г. Вінниця, ул. Солнечная, 3, e-mail: lepetan_inna@i.ua).

ЗДЫРКО Наталия Григорьевна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры аудита и государственного контроля, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винниця, ул. Солнечная, 3, e-mail: Natashka26@i.ua).

УДК 336.226.11

**ПОДАТКОВА ЗНИЖКА З ПОДАТКУ
НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ:
ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ТА
ДОКУМЕНТАЛЬНЕ
ПІДТВЕРДЖЕННЯ[©]**

Т.Ф. ПЛАХТІЙ,
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку та
оподаткування
в галузях економіки,
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)*

Стаття присвячена актуальним питанням застосування податкової знижки з податку на доходи фізичних осіб: за навчання вищим та середнім закладам освіти; на сплату частини суми процентів за іпотечним кредитом; на сплату страхових платежів; на переобладнання транспортного засобу; на будівництво доступного житла тощо. Розкрито особливості оподаткування операцій з надання податкової знижки, результатом чого є часткове повернення сплачених зобов'язань до бюджету.

© Т.Ф. ПЛАХТІЙ, 2018